

Azərbaycan Respublikası Təhsil Nazirliyi
Lənkəran Dövlət Humanitar Kolleci

Təsdiq edirəm:
Tədris işləri üzrə direktor müavini:

_____ Öyyubova İ.H.
_ “ “ _ fevral _ 2020-ci il

Fənn sillabusu

İxtisas: Xanəndəlik

Şöbə: Musiqi və Təsviri incəsənət

FBK:”Musiqi nəzəriyyəsi” və “xor dirijorluğu”

I.Fənn haqqında məlumat:

Fənnin adı: Solfecio

Proqram:16.04.2013-cü il tarixli 07 sayılı protokola əsasən Lənkəran Dövlət Humanitar Kollecin” Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu” fənn biləşmə komissiyasında müzakirə edilmiş və bəyənilmişdir.

Kurs: II

Kodu: İPF-B03

Tədris ili:2019-2020-ci tədris ili semestr:IV(yaz)

Tədris yükü:cəmi120saat .Auditoriya saati - 60 saat(məşğələ)

Tədris forması:Əyani

Tədrisdili: Azərbaycandili

AKTS üzrə kredit:4

Auditoriya N:

Saat: Igün15⁴⁰-17¹⁵;Vgün 13⁴⁵-15³⁰

II.Müəllim haqqında məlumat:

Adı,soyadı,elmidərəcəsi və elmi adı: Axundova Vəfa Rəfail q

FBK-nın ünvanı:Lənkəran ş.,P.Təhməzov küç-si.Bina-3

Məsləhət günləri və saati:II gün12¹⁰-13⁴⁵

E-mail ünvanı: v.rzayeva@ list.ru

III.Tövsiyə olunan dərsliklər və dərs vəsaitləri:

1.A.L.Ostrovski.”Solfecio”Moskva 1976

2.N.Laduxin.1000imla nümunələri” Moskva 1976

3.İ.Sposobin.”İki və üçsəslı solfecio” Moskva 1977

4.N.Bağirov”İmla”

IV.Fənnin təsviri və məqsədi:

“Solfecio”kursunun məqsədi tələbələrə musiqi kollecini bitirdikdən sonra musiqi məktəbində müstəqil müəllim işləyərkən musiqi əsərlərini üzdən dərhal oxumaq,musiqi ifadəliyinin forma və vəsaitlərini peşəkar tövsiyyədə ayırd etmək bacarığını aşılamaq üçün onların professional musiqi eşitmə qabiliyyəti və ümumi musiqi mədəniyyətini inkişaf etdirməkdir.Kursun tədrisi üçün tədris ilinin IV semestrində 60 saat məşğələ nəzərdə tutulur.

V.Davamiyyətə verilən tələblər:

Dərsə davamiyyətə görə verilən maksimum bal 10 baldır. Balın miqdarı əsasən: tələbə semestr ərzində tam üzrə bütün dərslərdə iştirak etdiyi halda ona 10 bal verilir; semestr ərzində fənnin tədrisinə ayrılan saatların hər buraxılan 10%-nə 1 bal çıxılır; Bütün fənlər üzrə semestr ərzində buraxılmış dərs saatlarının ümumi sayı normativ sənədlərdə müəyyən olunmuş həddən yuxarı (25 %-dən çox) olduğu halda tələbə həmin fəndən imtahan sessiyasına buraxılmır və onun həmin fənn üzrə akademik borcu qalır və sonradan onun haqqında müvafiq qərar qəbul edilir.

VI. Qiymətləndirmə:

Tələbələrinin biliyi 100 ballıq sistemlə qiymətləndirilir. Bundan 50 balı tələbə semestr ərzində, 50 balı isə imtahanda toplayır. semestr ərzində toplanan 50 bala aşağıdakılar aiddir: 20 bal seminar –laboratoriya dərslərində fəaliyyətinə görə(məşğələ), 10 bal dərslərə davamiyyətinə görə, 20 bal kollokviumlara görə.

Qiymət meyarları aşağıdakılardır:

- 10 bal-tələbə keçmiş materialı dərindən tam başa düşür,cavabı dəqiq və hər tərəflidir.
- 9 bal-tələbə keçmiş materialı tam başa düşür,cavabı dəqiqdir və mövzunun mətnini tam açə bilir.
- 8 bal-tələbə cavabında ümumi xarakterli bəzi qüsurlara yol verir;
- 7 bal-tələbə keçmiş materialı başa düşür,lakin nəzəri cəhətdən bəzi məsələləri əsaslandırə bilmir.
- 6 bal-tələbənin cavabı əsasən düzgündür.
- 5 bal-tələbənin cavabında çatışmazlıqlar var,mövzunu tam əhatə edə bilmir.
- 4 bal-tələbənin cavabı qismən doğrudur,lakin mövzunu izah edərəkən bəzi səhvlərə yol verir;
- 3 bal-tələbənin mövzudan xəbəri var, lakin fikrini əsaslandırə bilmir;
- 1-2 bal-tələbənin mövzudan qismən xəbəri var.
- 0 bal-suala cavab yoxdur.

Tələbənin imtahanda topladığı balın miqdarı 17-dən az olmamalıdır.Əks təqdirdə tələbənin imtahan göstəriciləri semestr ərzində tədris fəaliyyəti nəticəsindətopladığı bala əlavə olunmur.

Semestr nəticəsinə görə yekun qiymətləndirmə(imtahan və imtahanaqədərki ballar əsasında)

- 91-100 bal-əla(A)
- 81- 90 bal-çox yaxşı(B)
- 71- 80 bal- yaxşı(C)
- 61- 70 bal-kafi(D)
- 51- 60 bal-qənaətbəxş(E)
- 51- baldan aşağı- qeyri-kafi(F)

VII. Davranış qaydalarının pozulması:

Tələbə Kollecin daxili nizam – intizam qaydalarını pozduqda əsasnamədə nəzərdə tutulan qaydada tədbiq görülcək.

VIII. Təqvim planı:

	Keçirilən mühazirə, seminar, məşğələ, laboratoriya və sərbəst mövzuların məzmunu	Saat (məşğələ)	Tarix
1	Mövzu №1. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarında D₇ və dönmələrini qurub oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
2	Mövzu №2. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarında D₇ və dönmələrini qurub oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
3	Mövzu №3. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarında D₇ və D₆₅ qurub həlli ilə oxumaq. Plan:	2	

	1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
4	Mövzu №4. Bir, iki , üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarında D7 və D65 qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
5	Mövzu №5. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarda D43; D2 qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
6	Mövzu №6 Bir, iki, üç diyezli və bemollu major, harmonik minor qammalarda D43; D2 qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
7	Mövzu №7. Qədim ladlar. “İonik” və “frigik” ladin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
8	Mövzu №8. Qədim ladlar. “Lidik” və Miksolidik ladin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
9	Mövzu №9 Qədim ladlar. “Eolik” və “frigik” ladin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.Interval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	

10	Mövzu №10. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major qammalarında VII7 və dönmələrinin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
11	Mövzu №11. Bir, iki, üç diyezli və bemollu major qammalarında VII7 və dönmələrinin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
12	Mövzu №12. Bir , iki, üç diyezli və bemollu minor qammaslarında VII7 və dönmələrinin oxunuşu. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
13	Mövzu №13. Bir , iki, üç diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII7 və VII6s qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
14	Mövzu №14 Bir , iki, üç diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII7 və VII6s qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
15	Mövzu №15. Bir , iki, üç diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII43 və VII2 qurub həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
16	Mövzu №16. Bir , iki, üç diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII43 və VII2 qurub həlli ilə oxumaq.	2	

	Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
17	Mövzu №17. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammalarda VII7-D6s-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
18	Mövzu №18. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammalarda VII7-D65-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
19	Mövzu №19. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammasında VII65 – D43-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
20	Mövzu №20. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammasında VII65 – D43-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
21	Mövzu №21 Üç işarəlin diyezli və bemollu major və minor qammalarda VII43-D2-T6 –ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
22	Mövzu №22. Üç işarəlin diyezli və bemollu major və minor qammalarda VII43-D2-T6 –ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval	2	

	3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
23	Mövzu №23. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII2-D7-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
24	Mövzu №24. Üç işarəli diyezli və bemollu major və minor qammalarında VII2-D7-T-ya həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
25	Mövzu №25. Müxtəlif notlardan VII7-du həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
26	Mövzu №26. Müxtəlif notlardan VII65 du həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
27	Mövzu №27. Müxtəlif notlardan VII43 du həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
28	Mövzu №28. Müxtəlif notlardan VII43 du həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
29	Mövzu №29. Müxtəlif notlardan VII2- du həlli ilə oxumaq. Plan: 1.Qamma,lad.	2	

	2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]		
30	Mövzu №30. Müxtəlif notlardan VII2- du həlli ilə oxumaq Plan: 1.Qamma,lad. 2.İnterval 3.Akkord 4.Solfecio №-ləri Mənbə: [1-5]	2	
	Cəmi	60s	
	Qeyd: Hər bir dərsdə solfecio nömrəsi oxumaq, eşitmə qabiliyyətinin inkişafı üzrə məşğələ, musiqili imla yazmaq, Azərbaycan ladlarının tetraxordlarının oxunuşu.		

IX.Sərbəst işin mövzuları

- 1.Musiqi eşitmənin təməl prinsipləri
- 2.Not yazısının tarixi inkişafı
- 3.Musiqinin sintaksis quruluşu

X.İmtahan sualları

I. Ardıcılıqı qurmaq:

- 1.D- dur T3-VII7-D65-T3-S3-II65-D2-T6
- 2.c-moll t3- t6-II7- VII65-D43-t.
- 3.B-dur T3- T6-II65-VII43-D2-T6
- 4.e-moll t- VII65- D43- t3- D65 -t
- 5.As-dur T3-D6-D65-T3-S3 -D2-T6
- 6.g-moll t- t6- s3- VII43- D7- t

II. Akkordu T-ya çatdıraraq qurmaq:

1. D-dur D₇; 2. d-moll əskVII₇; 3. F -dur D₂; 4. B-dur VII₇; 5.A -dur D₆₅ ; 6.D-dur VII₇

III. Verilmiş səsdən Azərbaycan ladlarını qurmaq:

IV. Verilmiş səsdən qədim ladları qurmaq:

V. Melodiyanı transpozisiya etmək:

VI.Akkordları təyin et:

XI.Kollokvium sualları:

№1

I.Verilmiş qammadan D7 və dönmələri ilə qurmaq:

1. Es dur
- 2.fis moll
- 3.D dur

II.Verilmiş qammada üçtonlu intervalları qurmaq:

4. E -durdan
5. g -molldan
- 6.As-dur

III.Verilmiş səsdən major qammasını üç halda qurmaq:

- 7.do səsindən
- 8.re səsindən
- 9.fa səsindən

IV.Melodiyanı transpozisiya etmək:

- 10.

11.

№2

I. Verilmiş qammadan VII 7 və dönmələri ilə qurmaq:

1. "B" dur
2. "gis" moll
3. "A" dur

II. Verilmiş səsdən qədim ladları qurmaq:

4. mi səmindən
5. si səmindən
6. fa səmindən

III. Melodiyanı transpozisiya etmək:

7. 8. 9

IV. Akkordları təyin etmək:

10. 11. 12.

XII. Fənn üzrə tələblər, tapşırıqlar:

Fənnin tədrisinin sonuna qədər "Solfecio" kursundan müəyyən biliklərə malik olmalı, o cümlədən fənn haqqında fikirlərini əsaslandırmağı bacarmalıdır. Solfecio fənnin tədrisi zamanı qoyulan tələblər aşağıdakı kimidir:

- Eşitməklə təyin etmək.
- Musiqi parçalarından imla yazmaq.
- Akkord ardıcılıqlarının oxunması.
- Ayrı-ayrı akkordların T-ya çatdırılaraq oxunması.
- Ümumi musiqi mədəniyyətinin inkişaf etdirilməsi.
- Solfecio nömrələrinin oxunması.

"Solfecio" fənninin sillabusu "Xanəndəlik" ixtisasının tədris planı və Solfecio fənn proqramı əsasında tərtib edilmişdir.

Sillabus "Musiqi nəzəriyyəsi və xor dirijorluğu" FBK-da müzakirə edilərək bəyənilmişdir: (" fevral 2020-ci il protokol № 5)

Fənn müəllimi:

Axundova.V.R

FBK sədri:

Əliyeva Z.T.